

зала раната се издига, но въ това време единъ куршумъ я улучва въ гърдитъ и тя пада на земята).

(Настава затишие на калето. Не се стреля отъ никжде. Чавдаръ се сепва отъ тая тишина и погледва револвера си. Хвърля бързъ погледъ къмъ окопитъ и когато вижда, че всичко е свършено, той се навежда, цѣлува Райна, после колѣничилъ, прекръстя се, цѣлува земята и като прегръща знамето, съ издигнати очи къмъ небето, прошепва: Боже, пази България! (Тогава се стреля въ челото и съ знамето пада на земята).

Настава тишина.

(Вижда се, какъ задъ камънацитъ дебнатъ хора съ фесове).

! турчинъ (застава правъ и дава знакъ на другитъ следъ него да дойдатъ). Всички сж избити!

(Подава се другъ; следъ него трети; нахълтватъ мнозина. И докато се прѣснатъ между избититъ, бъркайки изъ дрехитъ имъ, показва се Мехмедъ бей въ полковнишка форма. Той застава правъ. Изгледва наоколо си и махва съ ржка, да изсвири тржбата за сборъ. Тржбата изсвирва. Всички се нареждатъ и чакатъ повеля.

Мехмедъ бей. (Застаналъ, предъ Чавдаря, издига глава и проговаря): Виждате ли, какъ бунтовниците се биха! За какво сложиха глава? За богатство ли, за слава ли? Българина не обича славата. Или за царски тронъ? — тѣ царъ не знаятъ. Едничко ралото признаватъ и своята мила земя. За нея тѣ се биха и за свободата. И тѣ сж прави. Защото всѣки народъ трѣбва да е готовъ да се жертвува за земята си... Тия неустрашими герои не трепнаха отъ смъртта. И ето ги безмълвни предъ насъ. Но вижте лицата имъ: не грѣе ли по тѣхъ усмивка на падналия за роденъ край?... Каква поука за насъ мюсулманитъ! Ето ви примеръ... тѣй бихъ желалъ и азъ: ако единъ день се заплаши нашето царство, да бждемъ самоот-